Rigmor Lisbeth Justesen - Afskedstale 26/4 2006

Af Karsten Thorborg

Rigmor Lisbeth, da jeg en gang sagde, at skolens linjefagslærere er kunstnere der underviser på højskolen om vinteren, korrigerede du mig: ”Jeg kalder mig nu højskolelærer”, sagde du. Og der til kan jeg så kun tilføje: Og hvilken højskolelærer!

Du kom her til vinterskolens åbning i oktober 1993, og du har været med på alle de følgende vinterskoler - bortset fra et enkelt år, hvor du var blevet opereret og derfor var sygemeldt.
Bente og jeg kan næsten ikke tænke os Bornholms Højskole uden dig, men livet går selvfølgelig videre, og arbejdet vil også i fremtiden søge der hen hvor det bliver gjort.

Jeg vil ikke tale om fremtiden, men i stedet vil jeg se tilbage på den tid hvor vi har lavet højskole sammen, og vi vil takke dig for din uvurderlige indsats for skolelivet. - I og udenfor undervisningen. Og i forhold til både elever og lærere. Ja, og til køkken og pedelområde også. Du har boet på skolen, og du har været allestedsnærværende, elsket og værdsat af alle. Og så har du været Bentes og min gode nabo. Hvis jeg ikke lige kunne finde Bente, var min første tanke: Hun er nok inde hos Rigmor Lisbeth.

Normalt tager det flere år at blive en fuldgod højskolelærer, men du kom, så og sejrede. Allerede efter de første par måneder skrev jeg i min dagbog: ”Det er utroligt,

hvad Rigmor Lisbeth har opnået med det hold" - og jeg fortsatte efter flere gode ord som du vist ikke kan tåle at høre: "Men kan vi holde på hende ud over denne vinter?" Det var nemlig slet ikke din mening at bliver her mere end denne ene vinterskole. Du havde dit hjem på Samsø, Bornholm var egentlig for knudret, og så havde du din familie i Jylland.

Det *var* også på et hængende hår, at du blev her. I sommeren 1994 var du faktisk blevet ansat på Odder Højskole - jeg kan i min dagbog læse hvor bleg jeg var ved tanken om at miste dig som lærer på skolen. Forstanderen derovre var lige ved at hovere, da jeg i telefonen spurgte ham, om du nu også *havde* sagt endeligt ja: Selvfølgelig sagde du ja, du havde søgt stillingen, havde været til stillingssamtale og var blevet udvalgt blandt over 20 ansøgere som den suverænt bedste.

Men 24/7 skrev jeg i dagbogen: "Rigmor Lisbeth har netop ringet: Hun har fortrudt Odder Højskole og kommer her alligevel. Hun var helt ulykkelig efter at have talt med mig. Og jo mere hun har talt med dem i Odder, des mere er hun blevet klar over, at det er her, hun gerne vil være. - Trods familie og Samsøhuset. "Fornuften siger Odder, hjertet Bornholm", sagde hun."

Rigmor Lisbeth, du har altid fulgt hjertet. Og så kom du til skolen på det helt rigtige tidspunkt. Da trængselsårene med få og dårlige elever, med konfliktfyldt kollegialt samarbejde og med en alt for høj kassekredit var overvundet. Skolen var inde i et hamskifte fra en traditionsstyret til en dynamisk organisationsform med budgetansvarlighed og edb. Der kom flere og bedre elever, baltereventyret begyndte i jan. 93 med Anu og Anneli - jo, det bar fremad, og det blev bedre og bedre igennem 90erne. Det er skønne år at tænke tilbage på og at have med i bagagen.

Bente og jeg skal til oktober være gæstelærere hos vores gamle forstander, Poul Erik Søe, på Lønne Højskole. Temaet for kurset er: "Den gamle højskole". Det er mærkeligt at være blevet sådan en øgle fra en svunden tid. Men vi er inde i et tidehverv, og den højskole vi oplevede i 90erne og ind i det ny årtusinde er vist desværre uhjælpelig fortid. Myndighederne og hele tidsånden er i mod højskoletanken med dens tro på og overskud til fri menneskelig udvikling. I den gamle højskole var økonomien et middel for et godt skoleliv. Nu kan jeg frygte, at forholdet er ved at blive vendt om. En ensidig økonomitænkning er så vidt jeg kan se ved at kvæle det livgivende samtaledemokrati som i mine øjne har været skolens bedste aktiv, når lærere og elever skulle trives og fastholdes.

Ja, det var Jeronimus der talte. Men tilbage til dig Rigmor Lisbeth.
Hvordan kan det være, at du er blevet et så fantastisk menneske og lærer? For en umiddelbar betragtning kan det virke nærmest naturstridigt med alt det du har haft at

slås med og med de savn du må leve med. Men måske er det netop derfor, du er blevet så stærk i ånden.

Jeg er ikke i tvivl om, at du ofte sender dine forældre en kærlig tanke for den ballast de har givet dig. Men med den i lasten tænker jeg på hvad du foretog dig i de lange perioder i barndom og første ungdom hvor du var bundet i stræk til sengen? Så kom tiden på Det jyske Akademi hvor du mødte stærke kunstnerpersonligheder som John Olsen. På Samsø boede du alene i lejet hus udenfor alfarvej. Du havde timer på højskolen der, og hvad venner og slægtninge angår, så var og er du en ren Ninka Ninus "hvis du forstår hvad jeg mener." Det var en livsbetingelse for dig at uddybe din personlighed og udvikle et stærkt netværk.

Også dette sidste er kommet os til gode her på højskolen. Med dig, Peter og Marie har skolen haft sine sugerødder vidt spændt ud i det bornholmske kunstmiljø. Det har givet skolen anseelse og foredragsholdere - om end ikke nær så mange som du ønskede dig.

Jeg lå i nat og vred mig over at skulle tale til dig i dag. Det endte med, at jeg forlod ægtesengen og lavede min egen lille *brainstorm* om dig:

Det første ord der faldt mig ind var *"eksistentielt mod".* Ikke blot har du taget din skæbne på dig, du møder også mennesker og udfordringer med mod til at stille krav. Du har et varmt hjerte, men du er også imponerende konkret og direkte, og det hører til de menneskelige egenskaber jeg beundrer mest. Kan du huske Tine (95/96)? Hun er den elev jeg ved af, der mest markant afviste dig og din undervisning. Du var alt for hensynsfuld og venlig, sagde hun. Hun skulle bare vide, hvilken selvdisciplin og jernvilje du skjuler under fløjlskoften, men måske var det netop det hun anede.

De næste ord var *"organisatorisk talent" og "en krøllet og associativ fantasi".* Utallige er de lege og fælles opgaver, du har organiseret og sat i værk med elever og kolleger. Og fra vores fælles kunstundervisning tænker jeg med fornøjelse tilbage på hvordan du efter hvert af mine historiske foredrag i den efterfølgende time allerede dagen efter aktualiserede de kunsthistoriske lærdomme - op og ned og ud og ind. Et sandt festfyrværkeri til lige glæde for os selv og for eleverne.

Og så har jeg skrevet *"intuition" og "vækstpunkt".* Som kunstlærer er du f.eks. uovertruffen til at se udviklingsmulighederne i en selv nok så ubehjælpelig tegning. Eleverne følte sig forstået, og de voksede ved det. Der har været en og anden der som Tine var angst for således at mærke sig gennemskuet - det gjaldt også en kollega vi havde på den tid. Men du holdt fast, der var ingen vej udenom. Og for den der turde tage imod, ramte du med ufravigelig sikkerhed vækstpunktet i ham eller hende.

I en af anbefalingskrivelserne ved din ansættelse stod: ”Alt hvad Rigmor Lisbeth rører ved blomstrer” - jeg kender ikke nogen smukkere og bedre anbefaling for en højskolelærer.

Da jeg havde skrevet disse stikord ned og mange flere med dem, lagde jeg mig til at sove. Men kan du tænke dig: Jeg drømte, at Thor Kristoffersen kom til mig og spurgte, hvor han kunne finde *Bornholms Højskoles sjæl*? Jeg gik straks i gang med at lede efter den de steder hvor den plejer at være: jeg søgte den hos Lillian i foredragssalen, og jeg var ude i vandhullet hos Jesper, fra værkstederne forlød det at den netop var svævet fra Peters keramikværksted. Så var jeg ude i Karen og Anitas køkken. Og jeg ledte også hos Marie på kontoret, og da det netop var kaffepause gik jeg op i pedelværkstedet. Men nej. Skulle den mon putte sig i Bentes inderste stue hvor hun netop sad med en tårevædet elev? Næ, heller ikke der. - Men ved du hvor jeg fandt den? Inde i din og Mimis hjørnesofa. Der sad den nok så hyggeligt med benene foldet op under sig og drak urtete, mens elever og lærere kom og gik - men så kimede din telefon, og jeg vågnede.

Rigmor Lisbeth. Tak for dejligt naboskab, for al din støtte i lyst og nød og for dit venskab. Vi er glade for, at du har dit sommerhus herovre. Og vi ønsker dig god vind i alt det uvisse du nu med vanlig dødsforagt har kastet dig ud i.

Til slut et citat fra en estisk evaluering (Josh): ”- and I love Rigmor Lisbeth.”

Jeg vil gerne, at vi synger Bjørnsons sang ”I skogen smågutten gik dagen lang.” nr. 128.